

Advies NCG aan minister inzake nieuwe regeling voor waardevermeerdering

Aan de Minister van Economische Zaken
Van de Nationaal Coördinator Groningen

Aanleiding

Op 6 juni jl. heeft u de Kamer geïnformeerd over de financiering van het meerjarenprogramma. In de Voorjaarsnota is binnen het budget van € 284 mln. € 165 mln. beschikbaar gesteld voor de combinatie van verduurzaming bij versterking en bij herstel van schade. Gelijktijdig heeft u NCG verzocht om samen met de regio tot een uitwerking te komen over de specifieke wijze waarop het budget kan worden ingezet. Dit heeft geleid tot het voorliggende advies met betrekking tot de nieuwe regeling voor waardevermeerdering.

Advies

Gehoord hebbende de standpunten van de stuurgroepen adviseert NCG:

- De regeling voor waardevermeerdering, ter compensatie van aardbevingsschade, in lijn van de oude regeling waardevermeerdering, te weten een eenmalige uitkering van €4.000,- bij minimaal € 1.000,- schade in te zetten voor energiebesparende of – opwekkende maatregelen; (invulling motie Bosman);
- In lijn van het meerjarenprogramma de regeling alleen in te zetten voor het onderdeel schade; waardoor de mogelijkheid van een uitkering van € 4.000,- bij koop komt te vervallen en de regeling open te stellen voor schade ongeacht de locatie.

Toelichting

Context

- De oude regeling voor waardevermeerdering is ontstaan uit de aanbevelingen van Commissie Meijer en het Bestuursakkoord van 2014.
- Meijer concludeert dat de Groningers nu met alle overlast zitten van de gaswinning terwijl heel Nederland profiteert van de opbrengsten. Alle Groningers zouden voor die overlast gecompenseerd moeten worden. Die compensatie heeft vorm gekregen in de waardevermeerderingsregeling. (In het Bestuursakkoord van 2014 is er voor gekozen om in de uitwerking naar een tijdelijke waardevermeerderingsregeling eerst een koppeling te maken aan koop en koppeling aan schade.
- Vervolgens is in het Aanvullende bestuursakkoord de afspraak gemaakt dat zal worden bezien of voor nieuwe gevallen de evenredigheid tussen geleden schade en het beschikbare bedrag voor waardevermeerdering kan worden verbeterd.
- In het meerjarenplan is het voorstel gedaan de oude waardevermeerderingsregeling te beëindigen en te komen tot een nieuw instrument voor verduurzaming gekoppeld aan versterking. Waarbij is voorgesteld de oude regeling voor het onderdeel schade, tot en met 31 december 2015 met terugwerkende kracht open te stellen voor schadegevallen buiten de elf gemeenten.
- In de totstandkoming van het meerjarenprogramma heeft de regio uitgesproken de beëindiging van de oude waardevermeerderingsregeling niet te steunen.
- Met de motie Bosman c.s. (Kamerstuk 33 529, nr. 5) is de regering verzocht om bij de behandeling van de komende Voorjaarsnota te komen met een voorstel voor behoud van de waardevermeerderingsregeling in de oude vorm of een vergelijkbare regeling.
- In de voorjaarsnota is binnen het budget van € 284 mln. € 165 mln. beschikbaar gesteld voor de combinatie van verduurzaming bij versterking en bij herstel van schade. Gelijktijdig heeft u NCG verzocht om samen met de regio tot een uitwerking te komen over de specifieke wijze waarop het budget kan worden ingezet.
- Voor de tussentijd is maximaal € 12,35 miljoen beschikbaar gesteld om overschrijding van het subsidieplafond bij de beoordeling van nog voorliggende aanvragen voor de 'oude' waardevermeerderingsregeling te voorkomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de motie

Bosman en Jan Vos (Kamerstuk 32 849, nr. 69), waarmee de Kamer heeft verzocht om de beoordeling van de aanvragen waarvoor geen budget is, aan te houden tot de nieuwe regeling in werking treedt. Iedereen die uiterlijk op 31 januari 2016 een schade heeft gemeld waarvan het schaderapport op 1 juli 2016 in bezit was van het Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN), kan nog gebruik maken van de oude waardevermeerderingsregeling. Bewoners met schades die wel uiterlijk 31 januari 2016 zijn gemeld maar waarvan het rapport op 1 juli 2016 niet in bezit van SNN was, zullen gebruik kunnen maken van de nieuwe regeling.

Voorstel nieuwe regeling en bespreking regio

- NCG heeft samen met de regio varianten voor een nieuwe regeling voor waardevermeerdering bezien in relatie tot het beschikbare budget voor verduurzaming bij versterking en bij herstel van schade.
- Als start voor het gesprek met de regio heeft NCG – zonder oordeel - twee varianten voor een nieuwe regeling in de stuurgroepen gepresenteerd ten einde gezamenlijk de discussie te kunnen voeren.
- Variant 1 volgt de oude regeling en gaat uit van een uitkering van € 4.000,- bij minimaal €1.000,- schade. In deze variant wordt de mogelijkheid van waardevermeerdering bij de koop van een woning niet meer opgenomen. Dit is de lijn van het meerjarenprogramma waarin is voorgesteld om regeling alleen in te zetten voor het onderdeel schade en open te stellen buiten de elf gemeenten.
- Variant 2, waarin de hoogte van de waardevermeerdering - conform het aanvullende bestuursakkoord - afhankelijk wordt van de hoogte van de schade, en heeft hiertoe twee staffels gepresenteerd.

A.

Schade	Waardevermeerdering
Tot € 1.000,-	Uitkering schadebedrag
€ 1.000 - € 3.000	€ 2.000,-
€ 3.000 en hoger	€ 4.000,-

Of B.

Schade	Waardevermeerdering
Tot € 1.000,-	€ 0,-
€ 1.000 - € 2.000	€ 1.000,-
€ 2.000 - € 3.000	€ 2.000,-
€ 3.000 - € 4.000	€ 3.000,-
€ 4.000 - € 5.000	€ 4.000,-
€ 5.000 en hoger	€ 5.000,-

- De maatschappelijke stuurgroep en de meerderheid van de bestuurlijke stuurgroepen heeft voorkeur uitgesproken voor variant 1, met de kanttekening dat ze liever een regeling hadden gezien op de uitgangspunten van commissie Meijer (compensatie voor alle huiseigenaren) of Bestuursakkoord 2014 (compensatie bij verkoop).
- Het Rijk had een minderheidstandpunt in de bestuurlijke stuurgroep. Het Rijk gaf voorkeur aan een variant waarin een onderscheid gemaakt werd tussen kleine en omvangrijke schades, en te zorgen voor een balans tussen de omvang van de schade en de hoogte van de waardevermeerdering. Het Rijk heeft aangegeven om hierbij te werken met percentages of anderszins.
- In de stuurgroepen is gezocht naar een compromis, men is echter op variant 1 uitgekomen omdat elke grens zijn perverse prikkels en problemen kent. Variant 1 sluit dan het beste aan bij Meijer.
- NCG heeft aansluiting gezocht bij het aanvullende bestuursakkoord, maar gehoord hebbende de stuurgroepen constateert NCG dat alle varianten 'opwaartse druk' creëren. Gezien

transparantie, continuïteit en de voorkeur van de meerderheid van de stuurgroepen leidt dit tot het volgende voorstel:

- NCG adviseert u om bij de nieuwe regeling voor waardevermeerdering uit te gaan van de oude regeling waardevermeerdering, te weten een uitkering van €4.000,- bij minimaal € 1.000,- schade. En in lijn van het meerjarenprogramma de regeling alleen in te zetten voor het onderdeel schade, waardoor de mogelijkheid van een uitkering van € 4.000,- bij koop komt te vervallen en de regeling open te stellen buiten de elf gemeenten.

Uitvoering van de nieuwe regeling

- Er is € 165 mln. beschikbaar voor de combinatie van verduurzaming bij versterking en bij herstel van schade.
- De bijdrage van € 23,5 mln. aan het scholenprogramma komt ten laste van dit budget. Ook de afhandeling van de oude regeling, maximaal € 12,35 mln. wordt uit de € 165 mln. gefinancierd.
- U heeft aangegeven om voorlopig €40 mln. te reserveren voor verduurzaming bij versterking.
- NCG schat in dat het resterende budget van € 89,1 mln. toereikend is voor de voorgestelde nieuwe regeling. De kosten van de nieuwe regeling zullen nauwlettend worden gevolgd. Er wordt uitgegaan van een werkwijze voor met een flexibel subsidieplafond, welke jaarlijks wordt vastgesteld.
- Gezien de continuïteit en bekendheid in de regio heeft NCG de voorkeur om de uitvoering van de nieuwe regeling te beleggen bij het Samenwerkingsverband Noord Nederland, de uitvoerder van de oude regeling.
- Nadere uitwerking van de regeling vindt plaats samenwerking met EZ/WJZ, met inachtneming van het Integraal Afwegingskader Beleid en Regelgeving.